

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра педагогіки і педагогічної майстерності

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	ПП-19 Педагогіка <i>Нормативний</i>
Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Професійна освіта. Комп'ютерні технології
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2020-2021/ VI семестр / III курс
Викладач	Воровка М.І., Бунчук О.В.
Профайл викладача	http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/sklad-kafedri-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-majsternosti/bunchuk-oksana-volodimirivna/
Контактний тел.	+380685839927
E-mail:	buncuktatana@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5839
Консультації	Очні консультації: згідно графіку роботи кафедри педагогіки і педагогічної майстерності. Онлайн-консультації: через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б. Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «ПП-19 Педагогіка» з циклу нормативних компонентів здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Професійна освіта. Комп'ютерні технології» виступає інструментом формування загальних компетентностей, формує у здобувачів здатність проводити наукове дослідження, розвиває вміння обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, що є дуже важливим у сучасному світі.

Згідно з вимогами навчальної дисципліни здобувачі повинні:

Знати: предмет дисципліни, її структуру, понятійний апарат; основні етапи розвитку школи й педагогічної думки; внутрішні закономірності й специфічні ознаки появи і розвитку різних теорій і напрямків в педагогіці;

Вміти: володіти формами і методами організації освітнього процесу, педагогічної діагностики, будувати освітній процес на основі глибокого і систематичного вивчення учнів, регулювати міжособистісні стосунки в учнівському колективі, формувати гуманні відносини з

учнями на рівні співпраці з урахуванням національних традицій, налагоджувати стосунки з батьками, систематично підвищувати свою педагогічну кваліфікацію.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

Основна мета засвоєння курсу полягає у навчанні здобувачів основам педагогічних знань: історії педагогіки та дидактики, ознайомити з особливостями професійної педагогічної діяльності; сприяти успішному застосуванню отриманих знань на практиці; сформувати педагога-дослідника шляхом активного залучення студентів до навчально-дослідницької і науково-методичної роботи.

Завданнями курсу є ознайомлення здобувачів з основами історії педагогіки та дидактики школи; формування умінь і навичок управління в галузі освіти; ознайомлення з технологією навчання; засвоєння принципів та підходів до організації сучасної освіти; розвиток та формування педагогічного мислення, основних принципів культури спілкування.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 2. Здатність застосовувати теоретичні положення педагогіки та психології у професійній діяльності в професійно-технічних навчальних закладах.

ФК 4. Здатність обирати та використовувати сучасні форми, методи і засоби навчання, організовувати самостійну навчальну роботу учнів/слухачів ПТНЗ, виконувати виховну роботу.

ФК 5. Здатність обґрунтовано визначати зміст і обсяг навчального матеріалу для аудиторної та самостійної роботи учнів/слухачів ПТНЗ.

ФК 6. Здатність планувати, контролювати, оцінювати та аналізувати результати навчання учнів/слухачів ПТНЗ.

ФК 8. Здатність використовувати техніки активізації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів/слухачів.

ФК 10. Здатність ідентифікувати та вирішувати проблеми, які виникають у процесі розвитку особистості фахівця під час навчання та професійної діяльності.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 2. Уміння самостійно здобувати систематичні знання в галузях професійної освіти та комп'ютерних технологій, осмислювати і робити обґрунтовані висновки на основі аналізу літературних джерел та експериментальних даних.

ПРН 5. Здійснення професійної комунікації, розуміння співрозмовників, психологічний вплив у процесі комунікації, адекватне розуміння вербальних і невербальних комунікативних сигналів, здатність долати комунікативні бар'єри.

ПРН 7. Знання системи загальних норм моральної поведінки людини та групи людей, етичних принципів, розуміння професійної моралі.

ПРН 8. Знання теоретичних положень педагогіки та психології професійної освіти, вимог освітнього законодавства, стандартів освіти, професійних стандартів, нормативної документації навчальних закладів.

ПРН 9. Знання сучасних методів організації аудиторних і позааудиторних занять, виховної роботи у професійно-технічних навчальних закладах.

ПРН 11. Уміння визначати зміст і обсяг аудиторних занять та самостійної роботи учнів/слухачів.

ПРН 12. Уміння використовувати сучасні форми, методи і засоби навчання, техніки активізації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів/слухачів в навчально-виховному процесі ПТНЗ.

ПРН 13. Знання теоретичних основ планування, контролю, оцінки та аналізу результатів навчання учнів/слухачів та уміння використовувати їх у навчально-виховному процесі ПТНЗ.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	Загальна кількість	Лекції	Практичні/ лабораторні заняття	Самостійна робота
Кількість годин	120 годин	18 годин	40 годин	62 годин

6. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика навчання через дослідження:

➤ Курс є складовою освітньо-професійної програми, тому усі його складові розглядаються у контексті відповідності наукових інтересів бакалаврів.

Політика академічної поведінки та етики:

➤ Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;

➤ Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;

➤ Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання.

➤ Дотримуватись Кодексу академічної доброчесності, прийнятого у МДПУ імені Богдана

Хмельницького

https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akadem-dobrochesnosti_2020.pdf та Положення про Академічну доброчесність https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist_2020.pdf. Здобувачі освіти мають самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та періодичного контролю, самостійні завдання, посилаючись на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право.

Політика щодо дедлайнів та перекладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Поточний контроль: усне опитування в ході лекцій та практичних занять, перевірка завдань (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності вирішення тестових та практичних завдань на семінарських заняттях.

7. СТРУКТУРА КУРСУ

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Блок 1. Загальні основи педагогіки та теорія виховання						
6	Тема 1. Педагогіка-наука про виховання людини. Предмет і завдання педагогіки.	Лекції (2 год.) Практична робота (2 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основна: 1, 3, 5, 7	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема 2. Логіка і методи педагогічних досліджень.	Практична робота (2 год.), Самостійна робота (4 год.)	Основна: 7, 8, 19 Допоміжна: 30	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 3. Розвиток, формування, соціалізація і виховання особистості.	Самостійна робота (2 год.)	Основна: 4, 8, 19 Допоміжна: 24	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема 4. Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання.	Лекції (2 год.) Практична робота (2 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основна: 4, 8, 19 Допоміжна: 24	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема 5. Методи виховання.	Лекції (2 год.) Практична робота (2 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основна: 14, 16, 19 Допоміжна: 24, 26	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)

6	Тема 6. Організаційні форми виховної роботи.	Практична робота (2 год.), Самостійна робота (4 год.)	Основна: 4, 5, 17 Допоміжна: 32	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	Тема 7. Зміст процесу виховання.	Лекції (2 год.) Практична робота (4 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основна: 16-18 Допоміжна: 25, 30	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема 8. Основи сімейного виховання. Взаємодія школи, сім'ї і громадськості в вихованні дітей.	Самостійна робота (6 год.)	Основна: 16-18 Допоміжна: 25, 30	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 9. Проблеми теорії виховання.	Самостійна робота (4 год.)	Основна: 16-18 Допоміжна: 25, 30	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (перший періодичний контроль)
Блок 2. Дидактика						
6	Тема 10. Реформаторська педагогіка зарубіжних країн у кінці XIX — XX ст.	Лекції (2 год.) Практична робота (2 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основна: 5, 22, 23 Допоміжна: 24, 28, 31	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 11. Освіта і педагогічна думка Київської Русі в IX-XIII століттях	Лекції (2 год.) Практична робота (2 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основна: 5, 22, 23 Допоміжна: 24, 28, 31	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)

6	Тема 12. Розвиток освіти і педагогічної думки в епоху українського Відродження (XVI-перша пол. XVIII ст.).	Лекції (2 год.) Практична робота (2 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основн а: 5, 22, 23 Допомі жна: 24, 28, 31	Індивідуаль на, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 13. Педагогічна теорія і практика А.С. Макаренка.	Практична робота (2 год.), Самостійна робота (4 год.)	Основн а: 1, 4, 22, 23	Індивідуаль на, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
8	Тема 14. Видатний український педагог В.О. Сухомлинський.	Практична робота (2 год.), Самостійна робота (6 год.)	Основн а: 1, 4, 22, 23	Індивідуаль на, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 15. Дидактика – теорія освіти і навчання.	Практична робота (2 год.), Самостійна робота (4 год.)	Основн а а: 5, 7, 8, 19	Індивідуаль на, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
8	Тема 16. Сутність педагогічного процесу.	Лекції (2 год.) Практична робота (4 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основн а: 4, 10, 12, 17	Індивідуаль на, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 17. Закономірності та принципи навчання.	Практична робота (2 год.), Самостійна робота (4 год.)	Основн а: 4, 10, 12, 17	Індивідуаль на, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)

8	Тема 18. Методи і засоби навчання	Практична робота (4 год.), Самостійна робота (4 год.)	Основна: 6, 7, 8	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 19. Форми організації навчання	Практична робота (2 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основна: 12, 20	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 20. Контроль навчання у сучасному ЗЗСО	Лекції (2 год.) Практична робота (2 год.), Самостійна робота (2 год.)	Основна: 12, 15, 20	Індивідуальна, групова робота	5	впродовж шостого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7.2. СТРУКТУРА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Теми лекцій та питання, що вивчаються
<p>Тема. Педагогіка-наука про виховання людини. Предмет і завдання педагогіки. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. Предмет педагогіки та її головні функції. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук.</p>
<p>Тема. Суть процесу виховання. Закономірності і принципи виховання. Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Закономірності і принципи виховання.</p>
<p>Тема. Методи виховання. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання: методи формування свідомості особистості; методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності; методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців; методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу.</p>
<p>Тема. Зміст процесу виховання. Поняття про зміст виховання. Проблема змісту виховного процесу у закладах освіти. Характеристика основних напрямків змісту виховання (моральне, естетичне, етичне).</p>
<p>Тема. Процес навчання, його структура Сутність процесу навчання. Функції процесу навчання. Структура навчального процесу. Поняття процесу. Структура професійно-педагогічної діяльності.</p>
<p>Тема. Зміст освіти. Закономірності та принципи навчання.</p>

Зміст освіти, її основні компоненти. Теорії формування змісту освіти. Удосконалення змісту освіти в закладах освіти. Навчальні плани і програми. Підручники і посібники. Зовнішні та внутрішні закономірності. Принципи і правила навчання, їх характеристика та шляхи реалізації у сучасній школі.

Тема. Загальні методи та засоби навчання.

Поняття про метод і прийом навчання. Сутність і зміст методів навчання. Характеристика методів навчання на основі зовнішніх форм їх прояву: словесні методи навчання; наочні методи навчання; практичні методи навчання. Характеристика методів навчання за типом пізнавальної діяльності (внутрішня психологічна сторона). Характеристика методів стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Характеристика методів контролю і самоконтролю в навчанні.

Тема. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації.

Особливості, функції педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування як діалог. Структура педагогічного спілкування. Стил ь педагогічного спілкування. Моделі спілкування та установка педагога.

Тема. Безбар'єрне та недискримінаційне освітнє середовище.

Законодавчо-правове підґрунтя щодо створення безбар'єрного та недискримінаційного освітнього простору. Поняття про безбар'єрне освітнє середовище. Дискримінаціях у закладах освіти та її шляхи подолання.

7.3. СТРУКТУРА КУРСУ (ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ)

Теми практичних занять та питання, що вивчаються

Тема. Педагогіка-наука про виховання людини. Предмет і завдання педагогіки.

1. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. Предмет педагогіки та її головні функції. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук.

Тема. Логіка і методи педагогічних досліджень.

1. Методологія педагогіки і її рівні. Наукові дослідження – шлях до вирішення проблем педагогіки. Основні елементи педагогічного дослідження, його змістовий алгоритм. Методи педагогічного дослідження і їх класифікація. Методика педагогічного дослідження.

Тема. Суть процесу виховання. Закономірності і принципи виховання.

1. Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Закономірності і принципи виховання.

Тема. Методи виховання.

1. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання: методи формування свідомості особистості; методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності; методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців; методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу.

Тема. Організаційні форми виховної роботи.

1. Позаурочна діяльність у закладах освіти. Поняття позакласної і позашкільної роботи. Форми організації позакласної і позашкільної роботи, масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи, їх характеристика.

Тема. Зміст процесу виховання.

1. Поняття про зміст виховання. Проблема змісту виховного процесу у закладах освіти. Характеристика основних напрямків змісту виховання (моральне, естетичне, етичне).

Тема. Процес навчання, його структура

1. Сутність процесу навчання. Функції процесу навчання. Структура навчального процесу. Поняття процесу. Структура професійно-педагогічної діяльності.

Тема. Зміст освіти. Закономірності та принципи навчання.

1. Зміст освіти, її основні компоненти. Теорії формування змісту освіти. Удосконалення змісту освіти в закладах освіти. Навчальні плани і програми. Підручники і посібники. Зовнішні та внутрішні закономірності. Принципи і правила навчання, їх характеристика та шляхи реалізації у сучасній школі

Тема. Загальні методи та засоби навчання.

1. Поняття про метод і прийом навчання. Сутність і зміст методів навчання. Характеристика методів навчання на основі зовнішніх форм їх прояву: словесні методи навчання; наочні методи навчання; практичні методи навчання. Характеристика методів навчання за типом пізнавальної діяльності (внутрішня психологічна сторона). Характеристика методів стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Характеристика методів контролю і самоконтролю в навчанні.

Тема. Форми організації навчання.

1. Поняття про форми організації навчання. Урок – основна форма організації навчання. Типологія уроків. Дидактична характеристика основних структурних елементів уроку різних типів. Інші форми організації навчання (лекція, семінар, конференція, практичне заняття, лабораторна робота, екскурсія, консультація, домашня робота, самостійна робота тощо).

Тема. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Проблеми сучасної дидактики.

1. Суть і завдання контролю у навчальному процесі. Основні принципи контролю знань. Види контролю знань. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Критерії норми оцінки.

Тема. Структура педагогічної майстерності.

1. Поняття: «педагогічна майстерність», «педагогічна творчість». Структура педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності. Методи педагогічного прогнозування та рівні педагогічного передбачення.

Тема. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації.

Особливості, функції педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування як діалог. Структура педагогічного спілкування. Стил ь педагогічного спілкування. Моделі спілкування та установка педагога.

Тема. Педагогічна техніка.

Поняття педагогічна техніка. Компоненти внутрішньої та зовнішньої техніки. Шляхи оволодіння педагогічною технікою.

Тема. Культура педагогічного мовлення.

Поняття культура мовлення, техніка мовлення. Особливості, форми та комунікативні якості педагогічного мовлення. Функції педагогічного мовлення.

Тема. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.

Сутність, джерела, причини, функції і класифікації конфліктів. Основні суперечності і конфлікти в системі освіти. Структура, сфера, динаміка педагогічного конфлікту. Інформаційні моделі конфліктної ситуації.

Тема. Безбар'єрне та недискримінаційне освітнє середовище.

Дискримінація у закладах освіти та шляхи її подолання. Прихований навчальний план. Недискримінаційний освітній контент.

7.4 СТРУКТУРА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання

Тема 1. Педагогіка-наука про виховання людини. Предмет і завдання педагогіки.

Зв'язок педагогіки з іншими науками. Завдання педагогіки на сучасному етапі.

Тема 2. Логіка і методи педагогічних досліджень.

Документація і оформлення результатів дослідження. Характеристика окремих методів педагогічного дослідження.

Тема 3. Розвиток, формування, соціалізація і виховання особистості.

Розвиток і формування особистості як педагогічна проблема. Напрямки і фактори розвитку, їх взаємозв'язок.

Тема 4. Суть процесу виховання. Закономірності і принципи виховання.

Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми. Перевиховання, його функції, етапи і принципи. Результати процесу виховання, їх виявлення. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Тема 5. Методи виховання.

Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання у сучасному освітньому закладі.

Тема 6. Організаційні форми виховної роботи.

Характеристика окремих форм виховної роботи. Пошуки нових форм позакласної виховної роботи. Основні позашкільні установи, завдання і зміст їх роботи.

Тема 7. Зміст процесу виховання.

Характеристика основних напрямків змісту виховання (розумове, трудове, правове). Особливості змісту виховання у школах зарубіжних країн. Шляхи реалізації змісту виховання.

Тема 8. Основи сімейного виховання. Взаємодія закладу освіти, сім'ї і громадськості у виховному процесі.

Становлення та розвиток сім'ї як суспільного інституту. Традиційні шляхи сімейного виховання в Україні як педагогічна система. Співпраця педагогічного колективу, батьків, громадськості у виховному процесі.

Тема 9. Проблеми теорії виховання.

Планування роботи класного керівника / куратора. Спільна виховна робота закладів освіти, сім'ї та громадськості. Дитячі та молодіжні організації міста, сутність їхньої діяльності.

Тема 10. Процес навчання, його структура

Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Основні види навчання.

Тема 11. Зміст освіти. Закономірності та принципи навчання.

Види освіти, особливості повноцінних знань. Зміст освіти в зарубіжній школі. Вдосконалення змісту освіти відповідно до вимог Закону України "Про освіту". Характеристика навчальних планів, програм і підручників (за фахом) сучасної школи.

Тема 12. Загальні методи та засоби навчання.

Проблема класифікації методів навчання. Проблема вибору методів навчання. Засоби навчання.

Тема 13. Форми організації навчання.

Підготовка до заняття, самоаналіз його результатів. Шляхи підвищення ефективності форм навчання.

Тема 14. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Проблеми сучасної дидактики.

Диференційоване навчання в закладах освіти. Проблема навчання, аналіз причин неуспішності та шляхи їх подолання.

Тема 15. Структура педагогічної майстерності.

Риси творчого педагога. Історична складова процесу розвитку педагогічної майстерності і творчості педагога. Шляхи формування педагога-майстра.

Тема 16. Педагогічне спілкування як провідна складова професійно-педагогічної комунікації.

Переконання і навіювання у процесі комунікації. Культура слухання. Бар'єри і ускладнення у процесі комунікації.

Тема 17. Педагогічна техніка.

Ш

Тема 18. Культура педагогічного мовлення.

Функції педагогічного мовлення. Гігієнічні правила запобігання мовним вадам.

Тема 19. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення.

Конфлікт у взаємодії між суб'єктами освітнього процесу. Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі.

Тема 20. Безбар'єрне та недискримінаційне освітнє середовище.

Дискримінація у закладах освіти та шляхи її подолання. Прихований навчальний план. Недискримінаційний освітній контент.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» (протокол №5 від 24.10.2019) <https://drive.google.com/file/d/1BDRNtAJupqmHkldtICJTkvL-LNTIjWRX/view>.

Усне опитування; письмовий контроль; тестовий контроль; практична перевірка під час практичних занять; контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе), підсумковий семестровий контроль

Методи навчання. Студентсько-центроване навчання. Професійно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід. Очний (*offline*) у вигляді лекційних та семінарських занять. Змішаний (*blended*) через систему Центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Б.Хмельницького, Zoom, Інтернет. Усі складові курсу розглядаються у контексті відповідності наукових інтересів бакалаврів. Словесні методи: пояснення, бесіда, проблемні лекції, міні-лекції. Наочні методи: ілюстрація, банки візуального супроводження освітнього процесу. Практичні методи: виконання творчих вправ. Метод аналізу, синтезу, індукції, дедукції. Інтерактивні методи навчання: відпрацювання навичок, робота в малих групах, мозкова атака, дискусія, ситуаційний аналіз, аналіз конкретних історій і ситуацій, рольові ігри.

9. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Критерії оцінювання діяльності студентів на семінарських заняттях, виконання завдань самостійного опрацювання наведені у таблиці:

Бали	Критерії
1	2
5	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
4	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але під час відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішує більшість тестових завдань. Здатний виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу,

	виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями, однак може припускати окремі несуттєві помилки.
3	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
2	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Поточний контроль (реферат, есе, презентація)	<p align="center">Сумарно – 5 балів:</p> <p><i>1 бал</i> – відповідність змісту обраній темі</p> <p><i>1 бал</i> – логічна структурованість матеріалу, ґрунтовність, повнота і критичність аналізу літератури з теми реферату</p> <p><i>1 бал</i> – успішність виконання завдання, глибина аналізу зібраного фактичного матеріалу</p> <p><i>1 бал</i> – літературне, технічне й естетичне оформлення роботи</p> <p><i>1 бал</i> – публічний захист роботи</p>
Поточний контроль (самостійна робота)	<p align="center">5 балів:</p> <p>Розподіл балів, як за відповідь на практичному занятті.</p> <p>Бали за індивідуальні завдання нараховуються аспіранту лише при успішному їх виконанні. Вони додаються до суми балів, набраних аспірантом за поточну навчальну діяльність.</p>
Поточний контроль (підсумкове тестування)	<p align="center">5 балів</p> <p>1 бал за кожну правильну відповідь на кожне з тестових завдань</p>
Періодичний контроль (ПК)	<p align="center">30 балів</p> <p>5 балів за кожне з 4 завдань (розподіл балів за кожне завдання, як за відповідь на практичному занятті); десять тестових завдань: один бал за правильну відповідь.</p>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії: навчальний посібник для вчителів, аспірантів, студентів середніх та вищих навчальних закладів. – К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
2. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. К. : Вища школа, 2005. 180 с.
3. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. Посібник. Харків: «ОВС», 2002. 400с.
4. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Слово, 2012. 285 с.
5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 2-е вид. 1999 р. 350с.
6. Мухіна С.А., Соловійова А.А. Нетрадиційні педагогічні технології у навчанні. – К.: Академія, 2012. 123 с.
7. Нова українська школа: Порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
8. Основи педагогічної майстерності: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / Укл. В.В.Молодиченко, Н.А. Молодиченко, Л.І. Кучина, М.І. Воронка. – Мелітополь, 2009 – 185 с. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист №1.4/18–Г–2479.1 від 03.12.2008 р.)
9. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник / Е.І.Федорчук, Т.І.Конькова, В.В.Федорчук, В.О.Заремба; За заг. ред.. Е.І.Федорчук. – Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. – С. 84.
10. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін; КПП ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
11. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч. посіб. / Упоряд.: І.А.Зязюн, Н.Г.Базилевич, Т.Г.Дмитренко та ін.; За ред.. І.А.Зязюна. – К.: Вища школа, 2006.
12. Пехота О. М., Кітенко А. З., Лаборський О. М. Освітні технології. К.: АСК, 2010. 225 с.
13. Пономарьова Г., Репко І., Одарченко В. Практикум з педагогіки: навч. посібник. Харків: ТО Ексклюзив, 2017. 243 с.
14. Професійна педагогіка : Підручник / Авт. : О. В. Грабовський, Л. В.Коломієць, О. С. Савельєва, А. В.Семенова, В. Ф.Яні; за заг. ред. А. В.Семенової. – Одеса : Бондаренко М. О., 2020. – 575 с.
15. Твердохліб Т. С. Педагогічна майстерність класного керівника в організації виховної роботи: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. В.І. Лозової. Харків: ХНПУ ім. Г.С.Сковороди, 2017. 154 с.
16. Теорія і методика виховання: Навч. посіб. / Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. К., 2008. 415 с.

17. Україна. Закони. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Режим доступу: <http://www.vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-provyschu-osvitu>
18. Україна. Закони. Про освіту [Електронний ресурс]: закон: [прийнято Верх. Радою України від 05.09.2017 р.]. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2145-19
19. Україна. Конституція (1996). Конституція України : офіц. текст. К.: Преса України, 1997. 80 с.
20. Україна. Президент. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] : указ президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.
21. Україна. Президент. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]: указ президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/ru/documents/15828.html>
22. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. Посібник. К.: Академвидав, 2014. 456 с.
23. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. К.: Либідь, 2002. 560 с.

Допоміжна

24. Березюк О.С. Етнопедagogіка: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 172 с.
25. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2-кн. - Кн.1.:Особистісно орієнтований підхід. Теоретико-технологічні засади. К.: Либідь, 2003.
26. Воронка М., Онипченко О. Функціональний взаємозв'язок рольових, дидактичних та ділових ігор. Науковий журнал "Інноваційна педагогіка". Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2021. Вип. 41. Том 1. С.96-100 Фахове видання
27. Воронка М.І., Проценко А.А. Педагогічна практика як засіб формування професійної майстерності учителя в умовах реформування освіти // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / [редкол.: А Сущенко (голов. ред.) та ін.]. - Запоріжжя : КПУ, 2020. - Вип. 69. - Т.2 - С. 57-61.
28. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія: Навч. посібник. К.: Вища шк., 1995. 237 с.
29. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. - Харків, 2016. - 260 с.
30. Матящук В.П. Сучасне патріотичне виховання в школах України. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 384 с.
31. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Г. Немченко, О. Б. Голік, О. В. Лебідь. - Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2014. - 534 с.
32. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К.:АСК, 2004
33. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри, - К., 2004.

Інформаційні ресурси

1. <https://learnlifelong.net/news/1066/innovatsiyniy-instrument-dlya-osvityan> Інноваційний інструмент для освітян Онлайн-платформа неформальної освіти
2. <https://imzo.gov.ua/> Інститут модернізації змісту освіти Сайт державної наукової установи містить матеріали щодо наукового і навчально-методичного забезпечення модернізації змісту освіти, процесу виховання, розвитку та соціалізації особистості.
3. <http://nus.org.ua/> Нова українська школа Проект створений ГО "Смарт Освіта" у партнерстві з Міністерством освіти і науки України для комунікації реформи "Нова Українська Школа"
4. <http://osvita.ua/> Освіта.ua Провідний освітній медіа-ресурс, на якому публікуються новини, статті, аналітика та експертні погляди.

5. <http://navigator.rv.ua/index.php> Освітній навігатор. Інформаційно-освітнє середовище на допомогу педагогам, учням і батькам: інформація з мережі Інтернет, каталог веб-посилань на ресурси освітньої тематики, кращий досвід педагогів та дослідницькі роботи учнів регіону.
6. <https://mon.gov.ua/ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
7. <http://nbuv.gov.ua/> - Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
8. <https://dnrb.gov.ua/ua/> - Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
9. <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал - освіта в Україні, освіта за кордоном;
10. <http://ostriv.in.ua/> - Освітній шкільний інтернет-портал "Острів знань"
11. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> - Нова українська школа
12. <https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789> - Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі: Указ Президента України від 25.05.2020 № 195/2020 //